

Archief Plate

Foto Luc

**“Paviljoen van de Wereldtentoonstelling 1958”
op de Zeedijk van Oostende ter hoogte van het Klein Strand**

DE PLATE

V.U. Jean Pierre Falise, Hendrik Serruyslaan 78/19 - 8400 Oostende

JJK SERVICES

COMPUTER COPY & PRINTSERVICE

Enkel op afspraak

KNOCKAERT Jules

Leembergstraat 11 - 8377 ZUIENKERKE

Tel. & Fax 050/683.081 - GSM 0477/321.668

www.jk-services.be

E-mail : jk.services@telenet.be

DE PLATE

TIJDSCHRIFT VAN DE KONINKLIJKE HEEM- EN GESCHIEDKUNDIGE
KRING

"DE PLATE" (V.Z.W.) - OOSTENDE.

Prijs Cultuurraad Oostende 1996.

Vormings- en ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming.

Aangesloten bij de CULTUURRAAD OOSTENDE en HEEMKUNDE WEST-
VLAANDEREN.

Statuten gepubliceerd in de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en
de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 16 juni 2004.

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen en
weerspiegelen niet noodzakelijk de opinie van de Kring.

Tekstovername toegelaten na akkoord van auteur en mits vermelding van oorsprong.

Ingezonden stukken mogen nog NIET gepubliceerd zijn.

De auteurs worden er attent op gemaakt dat bij elke bijdrage een bronvermelding hoort.

JAARGANG 37

NUMMER 10

MAAND oktober 2008

Prijs per los nummer: € 1,50

IN DIT NUMMER

blz. 188: **R. WEISE:** Oostendse helden en heldinnen, deel 2: 1860-1865.

blz. 202: **I. VAN HYFTE:** Ex-libris: de wereldbol.

blz. 203: **L. FRANCOIS:** Een vraag betreffende "Les dames du Sacré Coeur".

blz. 204: **R. JANSOONE:** "Oostendse Schotten" duiken op: onverwachte epiloog bij een
verrassende vervolgserie.

blz.183: **R. VERSLUYS:** Gemeentepeningen (zogenaamde betaalmunten, ook "Tokens"
genoemd (1979-1983) (deel 3).

blz. 212: Een uitzonderlijk iconografisch document betreffende Oostende te boek en te koop.

KONINKLIJKE HEEM- EN GESCHIEDKUNDIGE KRING DE PLATE

Correspondentieadres : Heemkring De Plate, Langestraat 69, 8400 Oostende.

Verantwoordelijke uitgever: . Jean Pierre FALISE, Hendrik Serruyslaan 78/19, 8400 Oostende.

Hoofdredacteur: Jean Pierre FALISE, Hendrik Serruyslaan 78/19, 8400 Oostende.

Rekeningen : 380-0096662-24

750-9109554-54

000-0788241-19

Het Bestuur

Erevoorzitters:

August VAN ISEGHEM, Ijzerstraat 1, 8400 Oostende.

Omer VILAIN, Rogierlaan 38/11, 8400 Oostende.

Voorzitter:

Jean Pierre FALISE, Hendrik Serruyslaan 78/19, 8400 Oostende, tel. 059708815.

E-mail: falise.jp@scarlet.be

Ondervoorzitter:

Walter MAJOR, Kastanjelaan 52, 8400 Oostende, tel. 059707131.

Secretaris:

Nadia STUBBE, Blauwvoetstraat 7, 8400 Oostende, tel. 059800289.

E-mail: plate.oostende@telenet.be

Penningmeester:

Simone MAES, Hendrik Serruyslaan 78/19, 8400 Oostende.

Leden:

Ferdinand GEVAERT, Duinenstraat 40, 8450 Bredene.

August GOETHAELS, Stockholmstraat 21/10, 8400 Oostende.

Freddy HUBRECHTSEN, Gerststraat 35A, 8400 Oostende.

Valère PRINZIE, Euphrosina Beernaertstraat 48, 8400 Oostende.

Guy SERVAES: Plantenstraat 82, 8400 Oostende

Emile SMISSAERT, Hendrik Serruyslaan 4/9, 8400 Oostende.

Gilbert VERMEERSCH, Blauw Kasteelstraat 98/2, 8400 Oostende.

Koen VERWAERDE, A. Chocqueelstraat 1, 8400 Oostende.

Schreven in dit nummer:

Rudy WEISE: Voorhavenlaan 1, 8400 Oostende.

Yvan VAN HYFTE: Kastanjelaan 58, 8400 Oostende.

Luc FRANCOIS: Chrysantenstraat 19, 8400 Oostende.

Roger JANSOONE: Eikenlaan 12, 8480 Ichtegem.

Roland VERSLUYS: Brugsesteenweg 53 A, 8450 Bredene.

OKTOBER ACTIVITEIT

De Koninklijke Oostendse Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate heeft de eer en het genoegen zijn leden, en andere belangstellenden, uit te nodigen tot de volgende activiteit:

Donderdag 30 oktober om 20.00 uur

in de conferentiezaal van de V.V.F., Dr. L. Colensstraat 6, 8400 Oostende.

Onderwerp: **ARCHITECTUUR IN OOSTENDE UIT DE NAOORLOGSE JAREN**

Spreker: dhr. **Norbert HOSTYN**

Na de Tweede Wereldoorlog brak de bouwwoede pas goed los in Oostende. Wat vernield was moest uiteraard worden heropgebouwd. Maar ook de ideeën en economische wetmatigheid omtrent wonen veranderden: hoogbouw werd het ordewoord, zeker op de meest financieel interessante plaatsen. Met als trieste hoogtepunt het "Europacentrum".

In de periferie kwamen nieuwe woonwijken bij, zowel sociale als villawijken. Zeker op vlak van privébouwkunst werd weinig architectuur "met een grote A" afgeleverd.

Dat lag helemaal anders op het domein van de openbare gebouwen: het Postgebouw, het Kursaal, het Stadhuis, het hoofdgebouw van de S.E.O...

Dhr. Norbert Hostyn brengt dit verhaal aan de hand van een projectie. Het is het derde en afrondende luik van een reeks lezingen waarin vroeger ook de Belle-Epoque en het Interbellum aan bod kwamen.

Later volgt in ons tijdschrift de geschreven neerslag van deze lezing.

Deze avond wordt terug een boeiend kijken en luisteren naar een stukje Oostends verleden. De toegang is kosteloos en iedereen is welkom, zowel leden als niet-leden.

TIJDELIJKE TENTOONSTELLING IN HET OOSTENDS HISTORISCH MUSEUM DE PLATE

Op 11 november 1918 om 11 uur werd de klaroen geblazen en zwegende de wapens op alle fronten na vier jaar en drie maanden oorlog die de ganse wereld in beroering bracht.

Vier jaar en drie maanden van ongekend verlies aan mensenlevens, onmenselijk leed en een ontzaglijke materiële verwoesting.

90 Jaar later wensen wij de gebeurtenissen te Oostende te herdenken met een kleine tentoonstelling in ons museum gedurende de maanden oktober en november.

Het NOOIT MEER OORLOG van de IJzertoren te Diksmuide is tegelijkertijd een noodkreet en een vrome wens die wij niettegenstaande alles toch moeten blijven koesteren !!!!

door Rudolf WEISE

Een woord vooraf

In het verleden kende Oostende onder zijn bevolking zowel burgers, militairen en zeelui als mannen en vrouwen die wegens daden van uitzonderlijke moed, toewijding of menslievendheid door de regering beloond werden met een eervolle vermelding of een medaille. In bepaalde omstandigheden werden deze beloningen ook uitgereikt samen met een geldelijke vergoeding. Soms kreeg de gelauwerde alleen een geldelijke vergoeding.

Deze beloningen werden toegekend bij koninklijk besluit en vermeld in het Staatsblad, een officiële publicatie, die toen uitsluitend verscheen in de franse taal gezien het taalregiem in België toen uitsluitend Franstalig was.

De laagste vorm van beloning was de **geldelijke vergoeding** gevolgd door de **eervolle vermelding-Mention honorable**. De medailles werden toegekend in drie categorieën waarvan de gouden de hoogste was:

- Goud (Or).
- Verguld zilver (Vermeil).
- Zilver (Argent-AG).

Het valt op dat bij de toekenning van deze beloningen, alhoewel niet officieel bepaald, werd rekening gehouden met de status van de betrokkene. Zo kreeg bvb. een maatschappelijk hoog geplaatste, voor eenzelfde feit, vlugger een gouden medaille dan een gewone burger.

De lijsten van hen die in aanmerking kwamen voor dergelijke beloningen, werden gepubliceerd per provincie. Ten behoeve van onze lezers maakten we hieruit voor de jaren 1860 t/m 1865 een selectie van Oostendse helden en heldinnen en vertaalden we de '*Analyse des faits*' in het Nederlands.

Legende: MB = *Moniteur Belge*.

AR = *Arrêté Royal*.

Onze helden en heldinnen

1860

110 MB. annexe au n° 269 du 25 sep 1860-page 16-AR. 14 sep 1860.

Van Hee Eduard, canotier, Ostende, Vermeil. Ostende :

Un jeune garçon, en voulant traverser le fossé des fortifications de cette ville, le 20 février 1858, tombe à travers la glace; un de ses camarades s'empresse de venir à son secours et éprouve le même sort : Van Hee, en voyant le danger auquel ces deux jeunes gens sont exposés, se dirige vers eux en brisant la glace et parvient à les sauver tous les deux.

Van Hee a déjà obtenu une médaille d'argent pour un acte semblable accompli le 2 octobre 1845.

Vertaling: Een jongen die op 20 februari 1858 de vestinggracht van deze stad wilde oversteken, valt door het ijs. Eén van zijn vrienden haast zich ter hulp en ondergaat hetzelfde lot. Van Hee, het

gevaar bemerkende waarin beide jonge mensen verkeren, gaat het ijs brekend, naar hen toe en slaagt er in beiden te redden.

Van Hee ontving reeds een zilveren medaille voor een gelijkaardige daad uitgevoerd op 2 oktober 1845.

115 MB. annexe au n° 269 du 25 sep 1860-page 16-AR. 14 sep 1860.

Panesi Joseph, constructeur de navires, Ostende, Or. Ostende:

Déjà porteur de deux médailles pour actes de dévouement, il s'est de nouveau signalé par son courage dans deux autres circonstances.

Un nommé Hoeman était tombé, le 6 août 1859, dans le premier bassin de cette ville. Panesi, accouru sur les lieux, se jeta tout habillé à l'eau et après avoir plongé deux fois fut assez heureux pour le saisir et le sauver.

Quoique sachant nager, Panesi s'est exposé dans cette circonstance à des dangers réels à cause de la profondeur de l'eau qui mesurait 5 mètres.

Panesi a également réussi au péril de sa vie, à retirer de l'eau un jeune homme qui se noyait, le 15 août 1859, dans la crique Américaine.

Vertaling: Reeds drager van twee medailles voor daden van toewijding, heeft hij zich opnieuw onderscheiden door zijn moed bij twee andere gelegenheden.

Een genaamde Hoeman viel op 6 augustus 1859 in het eerste dok van deze stad. Panesi snelde toe, wierp zich gans gekleed te water en na tweemaal gedoken te hebben, was hij zo gelukkig om hem te grijpen en te kunnen redden.

Niettegenstaande hij kan zwemmen, heeft Panesi zich bij deze gelegenheid blootgesteld aan werkelijke gevaren vanwege het 5 meter diepe water.

Panesi is er ook in geslaagd, op gevaar van zijn leven, een jonge man te redden die verdronk op 15 augustus 1859, in de Amerikaanse kreek.

116 MB. annexe au n° 269 du 25 sep 1860-page 17-AR. 14 sep 1860.

Bruneel François, patron pêcheur, Ostende, **200 fr.** a répartir entre les membres d'équipage.

Baert Pierre, pêcheur, Ostende.

Vandepitte Pierre, pêcheur, Ostende.

Vandenberghe Pierre, pêcheur, Ostende.

Hessens Jean, pêcheur, Ostende.

Luyens Auguste, pêcheur, Ostende. En pleine mer :

Le pêcheurs désignés ci-contre, se trouvant en pleine mer dans la nuit du 25 au 26 octobre 1859, entendirent des cris de détresse ; ils mirent leur chaloupe en panne et virent une embarcation montée par cinq hommes qui étaient sur le point de sombrer : ces braves marins n'hésitèrent pas à voler au secours de ces malheureux ; ils parvinrent, après bien des efforts, à les recueillir à bord de leur chaloupe, et abandonnant leur pêche, ils les conduisirent à Ostende.

Vertaling: De hierbij vermelde vissers, zich in volle zee bevindende in de nacht van 25 op 26 oktober 1859, hoorden noodkreten. Zij stopten en bemerkten een roeiboort bemand door vijf man die op het punt stond te zinken. Deze dappere zeelui aarzelden geen ogenblik om deze ongelukkigen ter hulp te snellen. Ze slaagden er na veel inspanningen in hen aan boord te nemen van hun sloep, legden de visserij stil en brachten ze naar Oostende.

117 MB. annexe au n° 269 du 25 sep 1860-page 17-AR. 14 sep 1860.

Demuynck François, canotier, Ostende, AG. Ostende :

Un enfant était tombé, le 16 décembre 1859, à travers la glace à un endroit où l'eau avait une grande profondeur. Demuynck vole à son secours ; il disparaît également, et ne parvient qu'après bien des efforts à gagner le bord, mais sans avoir pu sauver l'enfant.

Vertaling: Op 16 december 1859 viel een kind door het ijs op een plaats waar het water diep was. Demuynck snelt hem ter hulp doch verdwijnt eveneens. Hij slaagt er slechts in met veel inspanning de boord te bereiken zonder echter het kind te hebben kunnen redden.

121 MB. annexe au n° 269 du 25 sep 1860-page 17-AR. 14 sep 1860.

Goormagtig Pierre, matelot de première classe de la malle-poste de l'Etat 'Topaze', Ostende, **AG**. Ostende :

La malle-poste de l'Etat 'Topaze' en entrant, le 24 septembre 1859, dans le port de cette ville, accoste le navire 'Rubis': le choc fait tomber à l'eau un matelot qui préparait la planche de débarquement. Goormagtig se jette tout habillé au secours de son camarade et le sauve d'une mort certaine.

Vertaling: De staatsmailboot "Topaze", bij het binnenvaren van de haven van deze stad, op 24 september 1859, botst bij het aanleggen tegen de "Rubis". De schok werpt een matroos in het water die voorbereidingen aan het treffen was om de loopplank uit te leggen. Goormagtig werpt zich volledig gekleed ter hulp van zijn kameraad en redt hem van een zekere dood.

1861

083 MB. annexe au n° 267 du 24 sep 1861-page 12-AR. 15 sep 1861.

Huybrechts Henri, marin, Ostende, **AG**. Ostende :

Il a sauvé d'une mort certaine un enfant qui était tombé, le 1er juillet 1859, à l'eau au quai des Pêcheurs. Quoique sachant nager, Huybrechts n'a pas moins exposé ses jours dans cette circonstance.

Vertaling: Hij redde een kind, dat op 1 juli 1859 in het water gevallen was aan de visserskaai, van een zekere dood. Niettegenstaande hij kan zwemmen heeft Huybrechts, bij deze gelegenheid, toch zijn leven op het spel gezet.

084 MB. annexe au n° 267 du 24 sep 1861-page 12-AR. 15 sep 1861.

Chapel Jacques, âgé de 63 ans, employé aux bains, Ostende, **AG**. Ostende :

Un baigneur qui s'était trop avancé dans la mer, le 4 septembre 1859, était entraîné par le courant : il serait devenu victime de son imprudence, sans le dévouement de Chapel, qui parvint, après bien des efforts et en exposant ses jours, à le ramener sain et sauf sur la plage.

Vertaling: Een bader die zich op 4 september 1859 te ver in zee waagde, werd door de stroming meegesleept. Hij zou het slachtoffer geworden zijn van zijn onvoorzichtigheid, zonder de toewijding van Chapel, die er, na menige inspanning, in slaagt hem gezond en wel op het strand te brengen.

085 MB. annexe au n° 267 du 24 sep 1861-page 12-AR. 15 sep 1861.

Roens François, journalier, Ostende, **AG**. Ostende :

Un ouvrier était tombé, le 14 avril 1860, dans le deuxième bassin de cette ville ; il aurait infailliblement péri, si Roens ne s'était promptement jeté à l'eau et n'était parvenu à le saisir.

Roens a couru des dangers réels en accomplissant ce sauvetage, car il a dû être retiré du bassin avec son fardeau au moyen d'une corde.

Vertaling: Op 14 april 1860, viel een werkman in het tweede dok van deze stad. Hij zou ongetwijfeld omgekomen zijn indien Roens zich niet prompt in het water geworpen had en er in geslaagd was hem te grijpen.

Roens liep bij deze redding werkelijk gevaar want hij moest, samen met zijn last, bij middel van een koord uit het dok getrokken worden.

086 MB. annexe au n° 267 du 24 sep 1861-page 12-AR. 15 sep 1861.

Buckens Jacques, receveur aux bains, Oostende, **AG**.

Dekeyser Henri, employé aux bains, Ostende, **AG**. Ostende :

Le 2 juillet 1860, Buckens et Dekeyser ont sauvé la vie à un étranger qui, en nageant, s'était trop avancé en mer et avait été entraîné par le courant.

Quoique sachant nager, ils ont exposé leurs jours dans cette circonstance, car ce n'est qu'à force de courage et d'efforts qu'ils sont parvenus à saisir le baigneur et à le ramener sur la plage.

Vertaling : Op 2 juli 1860, redden Buckens en Dekeyser het leven van een vreemdeling die zich al zwemmend te ver in zee waagde en door de stroming was meegesleurd.

Niettegenstaande zij kunnen zwemmen, hebben ze bij deze gelegenheid hun leven gewaagd, want het is slechts dank zij hun moed en inspanningen dat ze er in slaagden de bader te grijpen en hem op het strand brengen.

099 MB. annexe au n° 267 du 24 sep 1861-page 13-AR. 15 sep 1861.

Haeck Charles, patron des pêcheurs, Ostende, **AG**. Ostende :

Un enfant se trouvant à bord d'une chaloupe de pêche tomba, le 18 septembre 1860, dans le premier bassin du port ; il était sur le point de périr, lorsque Haeck, n'écoutant que son courage, se jeta tout habillé à l'eau et parvint, après bien des efforts, à le sauver.

Vertaling : Op 18 september 1860, viel een kind dat zich aan boord van een visserssloep bevond in het eerste dok van de haven. Het stond op het punt om te komen wanneer Haeck zich moedig en gans gekleed in het water werpt en er, na veel inspanningen, in slaagt hem te redden.

100 MB. annexe au n° 267 du 24 sep 1861-page 13-AR. 15 sep 1861.

Van Outryve Ferdinand, pompier, Ostende, **AG**. Ostende :

Il s'est particulièrement distingué, le 2 janvier 1861, en pénétrant le premier dans une chambre incendiée où il a failli être asphyxié. Quoique blessé à la main, il n'en a pas moins contribué à combattre les progrès du feu.

Vertaling : Heeft zich op 2 januari 1861 bijzonder onderscheiden door als eerste binnen te dringen in een brandende kamer en waardoor hij gevaar liep te verstikken. Niettegenstaande hij gekwetst was aan de hand, heeft hij toch nog bijgedragen om het vuur te bestrijden.

101 MB. annexe au n° 267 du 24 sep 1861-page 14-AR. 15 sep 1861.

Geysen Pierre, patron pêcheur, Ostende, **150 fr.** à répartir entre les hommes de l'équipage.

Sleyter Félix, pêcheur, Ostende.

Billiaest Thomas, pêcheur, Ostende.

Major Sébastien, pêcheur, Ostende.

Verhulst Louis, pêcheur, Ostende.

Geysen Pierre, fils, mousse, Ostende. En mer :

Les pêcheurs désignés ci-contre, se trouvant en pleine mer, dans l'après-midi du 3 janvier 1861, rencontrèrent un canot monté par 6 hommes exténués de fatigue, formant l'équipage de la chaloupe de pêche *Cyclope*, qui avait sombré dans la nuit du 31 décembre 1860 : ces braves marins, abandonnant leur pêche, les recueillirent à bord et les conduisirent à Ostende.

Vertaling : De vissers hierbij vermeld, zich in volle zee bevindend in de namiddag van 3 januari 1861, ontmoetten een sloep bemand met zes, door vermoeidheid uitgeputte, mannen die de bemanning vormden van de visserssloep Cyclope die gezonken was in de nacht van 31 december 1860. De dappere zeelui, de visserij stakende, namen hen aan boord en brachten hen naar Oostende.

102 MB. annexe au n° 267 du 24 sep 1861-page 14-AR. 15 sep 1861.

Pilaeis Michel, charpentier de navire, Ostende, **AG**. Ostende :

Le 15 janvier 1861, il s'est jeté tout habillé à l'eau pour sauver un nommé Schadde qui était tombé accidentellement dans le chenal du port de cette ville.

Vertaling : Op 15 januari 1861, wierp hij zich gans gekleed te water, om een zekere Schadde te redden die per ongeluk in de havengeul van deze stad was terecht gekomen.

103 MB. annexe au n° 267 du 24 sep 1861-page 14-AR. 15 sep 1861.

Schreurs Thomas Jacques, matelot de 1re classe, servant à la station d'Ostende, Ostende, **AG**. Ostende :

Un mousse était tombé, le 31 mai 1861, dans le deuxième bassin ; il s'y serait infailliblement noyé, car il ne savait pas nager, sans le dévouement de Schreurs, qui se jeta tout habillé dans l'eau et parvint, en exposant ses jours, à le sauver.

Vertaling : Een scheepsjongen viel op 31 mei 1861 in het tweede dok. Hij zou ongetwijfeld omgekomen zijn zonder de toewijding van Schreurs die zich gans gekleed te water wierp en er in slaagde hem, met inzet van eigen leven, te redden.

137 MB. annexe au n° 267 du 24 sep 1861-page 17-AR. 15 sep 1861.

Van Outryve Léopold, patron pêcheur, Ostende, **AG**. Ostende :

Un enfant, en jouant au bord d'une chaloupe, était tombé, le 16 mars 1861, dans le quai des bateaux à vapeur, et aurait infailliblement péri sans le dévouement de Van Outryve, qui, ne sachant pas nager, a exposé ses jours en se jetant dans le bassin pour le sauver.

Vertaling : Een kind dat speelde op een sloep, was op 16 maart 1861, aan de kaai van de stoomboten in het water gevallen. Het zou ongetwijfeld omgekomen zijn zonder de toewijding van Van Outryve die, alhoewel hij niet kon zwemmen, zijn leven waagde door zich in het dok te werpen om hem te redden.

138 MB. annexe au n° 267 du 24 sep 1861-page 17-AR. 15 sep 1861.

Dewasme Joseph, journalier, Ostende, **AG**. Ostende :

Fait identique, arrivé le 3 avril 1861, près des petites écluses.

Vertaling : Identiek feit, gebeurd op 3 april 1861, bij de kleine sluizen.

1862

106 MB. annexe au n° 267 du 24 sep 1862-page 15-AR. 15 sep 1862.

Lefevre Constantin, tambour-major au 8e régiment de ligne, Ostende, **AG**. Ostende :

Un militaire s'était jeté, le 24 août 1861, dans le canal de Bruges où l'eau mesurait 5 mètres de profondeur ; il y aurait infailliblement péri, sans Lefevre qui s'est élancé à son secours et est parvenu, après bien des efforts, à le ramener sur la rive.

Vertaling : Op 24 augustus wierp een militair zich in het kanaal van Brugge waar het water 5 meter diep was. Hij zou er ongetwijfeld omgekomen zijn zonder Lefevre die hem ter hulp snelde en er in slaagde, na heel wat inspanningen, hem op de oever te brengen.

117 MB. annexe au n° 267 du 24 sep 1862-page 16-AR. 15 sep 1862.

Verkeyen Pierre, matelot de 1re classe à bord de la malle-poste *Le Diamant*, Ostende, Mention honorable, Ostende :

Un matelot, en voulant amarrer une embarcation au quai des Bateaux à vapeur, tomba, le 28 janvier 1862, à 9 ½ heures du soir, dans l'eau. Verkeyen, qui était de garde à bord du *Diamant*, sauta dans une barque au risque de la faire chavirer, et parvint à le retirer sain et sauf.

Vertaling : Een matroos die een scheepje wilde afmeren aan de kaai der stoomboten, viel op 28 januari 1862, om 9u30 's avonds in het water. Verkeyen van wacht aan boord van de "Diamant" springt in een sloep op gevaar van deze te doen omslaan, en slaagt erin om hem, gezond en wel, eruit te halen.

118 MB. annexe au n° 267 du 24 sep 1862-page 16-AR. 15 sep 1862.

Géril Charles, pêcheur, Ostende, **AG**. Ostende :

Il a fait preuve de courage et de dévouement en sauvant, au péril de ses jours, le patron d'une chaloupe de pêche qui était sur le point de se noyer le 5 janvier 1862 dans l'Escaut.

Vertaling : Hij heeft blijk gegeven van moed en toewijding om op gevaar van zijn leven de schipper van een visserssloep te redden die aan het verdrinken was in de Schelde op 5 januari 1862.

119 MB. annexe au n° 267 du 24 sep 1862-page 16-AR. 15 sep 1862.

Deroo Louis, patron de la chaloupe de pêche *Succès*, Ostende, **200 fr.** à répartir entre l'équipage de la chaloupe de pêche *Succès*.

Ponsaert Ferdinand, matelot, Ostende.

Janssens Charles, matelot, Ostende.

Baert Louis, matelot, Ostende.

Schmitt Pierre, matelot, Ostende.

Ponsaert Pierre, mousse, Ostende.

Dans la nuit du 25 janvier 1862, la chaloupe de pêche *Sainte-Anne*, fut abordée en mer à 11 milles de la côte par un navire inconnu et reçut de graves avaries. Malgré les cris de détresse de l'équipage le navire continua sa route; peu de temps après l'abordage et au moment où la chaloupe allait sombrer, elle fut rencontrée par le patron Deroo qui s'empressa de recueillir à son bord tout l'équipage de la chaloupe et, abandonnant la pêche pour laquelle elle était partie, le conduisit à Ostende.

Vertaling : In de nacht van 25 januari 1862, werd de visserssloep "Sainte-Anne" op 11 mijl van de kust in zee aangevaren door een onbekend schip waarbij ze zware averij opliep. Niettegenstaande de noodkreten van de bemanning vervolgde het schip zijn weg. Korte tijd na de aanvaring en op het ogenblik dat de sloep ging zinken, werd ze opgemerkt door schipper Deroo die zich haastte de bemanning van de sloep aan boord te nemen. Hij verliet daarop de visserij waarvoor hij uitgevaren was en bracht ze naar Oostende.

156 MB. annexe au n° 267 du 24 sep 1862-page 20-AR. 15 sep 1862.

Joris Gommaire, soldat au 8e régiment de ligne, Bruxelles, Vermeil.

Landois Eugène, homme de lettres et rédacteur en chef du «Journal de Gand», Gand, Vermeil.

Dickschen Aimé, adjoint commissaire de police, Ostende, **AG**.

Defonseca Désiré, maître ouvrier voilier, Ostende, **AG**.

Derouck Arnold, guide au service des bains, Ostende, **AG**.

Henneco Charles, guide au service des bains, Ostende, **AG**. Ostende :

Le 24 août 1862, le baron de Moffard, s'étant trop avancé dans la mer à la plage d'Ostende, fut entraîné par le courant et sur le point de devenir victime de sa témérité; Joris entendant ses cris de détresse se jeta tout habillé à l'eau et parvint à l'atteindre; mais la force du courant empêcha le courageux soldat de ramener sur la digue l'imprudent baigneur. M.Eugène Landois, voyant le danger que couraient ces deux personnes, s'élança à leur secours, mais ne put parvenir à les tirer de leur position périlleuse; entre-temps le canot de sauvetage monté par

Dickschen, Defonseca, Derouck et Henneco, fut lancé à la mer, et parvint à les sauver tous les trois : ceux qui montaient l'embarcation se sont trouvés eux-mêmes gravement exposés, attendu que le canot faillit chavirer par suite de l'empressement de ceux qu'il s'agissait de sauver mirent à s'y cramponner.

Vertaling: Op 24 augustus 1862 werd baron de Moffard die zich aan het Oostendse strand te ver in zee gewaagd had, door de stroming meegesleurd en stond op het punt slachtoffer te worden van zijn stoutmoedigheid. Joris die zijn hulpgeroep hoorde wierp zich gans gekleed te water en slaagde er in hem te bereiken maar de sterkte van de stroming verhinderde de moedige soldaat er van de onvoorzichtige bader op de dijk terug te brengen. Eugène Landois, het gevaar ziende waarin beide personen zich bevonden, snelt hen ter hulp maar slaagt er niet in hen uit hun netelige positie te bevrijden. In tussentijd is de reddingsloep bemand door Dickschen, Defonseca, Derouck en Henneco te water gelaten en er in geslaagd hen alle drie te redden. Diegenen die de sloep bemanden,0 werden zelf erg aan gevaar blootgesteld toen zij die ze wilden redden de sloep bijna deden omslaan door er zich aan vast te klampen.

1863

071 MB. annexe au n° 267 du 24 sep 1863-page 10-AR. 15 sep 1863.

Campana, contre-maître de 1re classe, à bord de la malle-poste *Emeraude*, Ostende, Or.

Huyghe Joseph, matelot à bord du même bâtiment, Ostende, Or.

Schuyten Pierre, matelot à bord du même bâtiment, Ostende, Or. Ostende :

Le commandant de la malle-poste belge *Emeraude*, revenant de Douvres dans la nuit du 20 au 21 octobre 1862, aperçut un vaisseau qui faisait des signaux avec des lanternes et de la poudre enflammée ; il mit immédiatement le cap sur le navire et plaçant la malle-poste sous le vent, il approcha du bâtiment en détresse et reconnut que s'était *Sir Allan Mac Nale*, qui se trouvait dans une position très-dangereuse, non-seulement parce qu'il était rempli d'eau, mais aussi parce qu'il pouvait à chaque instant se briser sur le banc dit *Inner Ruytingen* : le commandant n'hésita pas, malgré la tempête, à faire lancer à la mer la grande chaloupe sur laquelle montèrent Campana, Huyghe et Schuyten : ces intrépides marins sont parvenus, au péril de leur vie, à sauver cinq matelots du navire naufragé.

Vertaling : De commandant van de mailboot "Emeraude" op terugweg van Dover in de nacht van 20 op 21 oktober 1862, bemerkt een vaartuig dat signalen uitzendt door middel van lantaarns en brandend poeder. Hij zet onmiddellijk koers naar het vaartuig. De mailboot onder de wind zettend, naderde hij het in gevaar verkerend vaartuig en herkende de "Sir Allen Mac Nale" die zich in een gevaarlijke positie bevond, niet alleen omdat hij vol water stond, maar eveneens omdat zij op elk ogenblik kon breken op de "Inner Ruytingen" bank. Niettegenstaande de storm aarzelt de commandant niet om de grote sloep, bemand door Campana, Huyghe en Schuyten, uit te zetten. Deze stoutmoedige matrozen slagen er in, op gevaar van hun leven, vijf matrozen van het gestrande schip te redden.

075 MB. annexe au n° 267 du 24 sep 1863-page 10-AR. 15 sep 1863.

Debruyne Auguste, capitaine de la marine marchande, Ostende, Vermeil. Ostende :

Des enfants étaient occupés à jouer, le 25 mai 1862, dans un canot, près du débarcadère des bateaux à vapeur, l'un d'eux fit un faux pas et tombe à l'eau ; Debruyne accourt au bruit de cette chute, s'élance au secours du petit malheureux qui se noyait et est assez heureux pour le sauver.

Debruyne a déjà obtenu en 1859 une médaille en argent pour un fait analogue.

Vertaling : Op 25 mei 1862, waren kinderen aan het spelen in een sloep nabij de steiger van de stoomboten. Eén van hen maakte een verkeerde pas en viel in het water. Op het geluid van de val

snelt Debruyne de kleine ongelukkige, die aan het verdrinken was, ter hulp en is zo gelukkig hem te kunnen redden.

Debruyne kreeg in 1859 reeds een zilveren medaille voor een analoog feit.

076 MB. annexe au n° 267 du 24 sep 1863-page 10-AR. 15 sep 1863.

Van Hee François, matelot des douanes, Ostende, AG. Ostende :

Fait identique arrivé, le 14 juin 1862, quai des Pêcheurs.

Vertaling : Identiek feit gebeurd op 14 juni 1862 aan de visserskaai.

077 MB. annexe au n° 267 du 24 sep 1863-page 10-AR. 15 sep 1863.

Van Houcke Louis, pilote, Ostende, Vermeil. Ostende :

Fait identique arrivé, le 29 mai 1862, dans le fossé des fortifications, vis-à-vis du quai des bateaux à vapeur.

Van Houcke a déjà obtenu trois médailles pour d'autres actes de dévouement.

Vertaling : Identiek feit gebeurd op 29 mei 1862, in de vestinggracht, tegenover de kaai van de stoomboten.

078 MB. annexe au n° 267 du 24 sep 1863-page 10-AR. 15 sep 1863.

Boudeloot Philippe, cabaretier, Ostende, Mention honorable. Ostende :

Il a fait preuve d'humanité en retirant du 3e bassin de commerce de cette ville un enfant, qui y était tombé, le 5 septembre 1862.

Vertaling : Hij heeft blijk gegeven van menslievenheid door het redden van een kind dat in het derde dok van deze stad gevallen was op 5 september 1862.

079 MB. annexe au n° 267 du 24 sep 1863-page 11-AR. 15 sep 1863.

Pollet Sébastien, garde fanal, Ostende, Vermeil. Ostende :

Un matelot en voulant amarrer, le 11 novembre 1862, à 5 ½ du matin, une chaloupe de pêche qui se trouvait près de l'estacade à l'entrée du port, tombe à l'eau ; il allait infailliblement périr, sans le secours de Pollet, qui n'a pas hésité, malgré l'obscurité, à se laisser glisser le long des pilotis et est parvenu à le retirer sain et sauf.

Pollet a déjà obtenu, en 1857, une médaille en argent pour un autre acte de dévouement.

Vertaling : Een matroos die op 11 november 1862 om 5u30 's morgens, bij de haveningang een visserssloep wilde afmeren, valt in het water. Hij zou ongetwijfeld omgekomen zijn, zonder de hulp van Pollet, die niettegenstaande de duisternis, niet aarzelde zich langs de heipalen te laten glijden en erin slaagde hem gezond en we leruit te halen.

080 MB. annexe au n° 267 du 24 sep 1863-page 11-AR. 15 sep 1863.

Adam Louis, pêcheur, Ostende, Or + 50 fr. En mer :

Le 27 janvier 1863, la chaloupe de pêche *Emile*, patron Ketelers, se trouvant en mer à environ 21 milles d'Ostende, le vent soufflant en tempête O-S-O., rencontra le brick anglais *Lady Van Ghan*, capitaine Edwards, qui était sur le point de sombrer et dont l'équipage ne cessait de faire des signaux de détresse. Le patron Ketelers, voyant le danger auquel les matelots anglais étaient exposés, jeta son canot à la mer, mais les vagues, chassées par l'impétuosité du vent, roulaient avec tant de violence, qu'on devait s'attendre à voir briser la frêle embarcation.

En présence de l'imminence du danger, Adam seul se dévoue, et, quoique père de six enfants, dont il est l'unique soutien, il descend dans le canot et à l'aide d'une amarre retenue à bord du bateau de pêche parvient à aborder le navire anglais et à arracher à une mort certaine les six matelots qui formaient l'équipage du *Lady Van Ghan*.

Vertaling: Op 27 januari 1863, bevindt de visserssloep Emile, schipper Ketelers, zich in zee op ongeveer 21 mijlen van Oostende. De wind blaast W-Z-W wanneer ze de Engelse brick "Lady Van Ghan", onder kapitein Edwards, die op het punt staat te zinken, ontmoeten. De bemanning zendt standvastig noodsignalen uit. Schipper Ketelers, het gevaar bemerkende waaraan de Engelse zeelui blootgesteld zijn, laat zijn sloep te water maar de golven, gejaagd door de woeste wind, rollen met zoveel geweld dat men zich er aan verwacht het kwetsbare scheepje te zien breken.

Ten overstaan van het dreigend gevaar, geeft alleen Adam blijk van toewijding en alhoewel vader van zes kinderen van wie hij de enige steun is, gaat hij in de sloep en met behulp van een meertros vastgemaakt aan boord van de vissersschuit, slaagt hij er in de Engelse sloep te enteren en zes matrozen die de bemanning vormen van de "Lady Van Ghan" van een zekere dood te redden.

081 MB. annexe au n° 267 du 24 sep 1763-page 11-AR. 15 sep 1863.

Asaert Corneille, patron pêcheur, Ostende, **200 fr.** à répartir entre les hommes de l'équipage de la chaloupe de pêche *Isabelle-Marie*. En mer :

Bruke François, pêcheur, Ostende.

Asaert Julien, pêcheur, Ostende.

Asaert Corneille, pêcheur, Ostende.

Dewaele Désiré, mousse, Ostende.

Burke, mousse, Ostende.

Le pêcheurs désignés ci-contre se trouvant, le 20 avril 1863, en pleine mer, par une forte tempête, rencontrèrent le bateau *Triton*, capitaine Dely, qui était sur le point de sombrer ; ces braves marins, abandonnant leur pêche, s'empressèrent de se diriger vers le navire en détresse, parvinrent à recueillir à bord les matelots qui le montaient et qu'ils amenèrent à Ostende.

Vertaling: De hierbij aangeduide vissers die zich op 20 april 1863 bij harde storm in volle zee bevinden ontmoeten het schip "Triton", onder kapitein Dely, dat op het punt stond te zinken. De dappere zeelui, leggen de visserij stil, haasten zich naar het schip in nood en slagen er in de bemanning aan boord te nemen en hen over te brengen naar Oostende.

1864

151 MB. annexe au n° 268 du 24 sep 1864-page 18-AR. 15 sep 1864.

Vanhaverbeke Léopold, journalier, Ostende, **AG.** Ostende :

Il a exposé ses jours en se jetant, le 8 mai 1863, dans le premier bassin de cette ville, pour sauver un enfant qui était sur le point de se noyer.

Vertaling: Hij bracht zijn leven in gevaar door zich, op 8 mei 1863, in het eerste dok van deze stad, te werpen om een kind te redden die op het punt stond te verdrinken.

152 MB. annexe au n° 268 du 24 sep 1864-page 18-AR. 15 sep 1864.

Vigne Chrétien, journalier, Ostende, **AG.**

Molein Auguste, pêcheur, Ostende, **AG.** Ostende :

Un matelot, en voulant se rendre, le 8 mai 1863, à bord du bateau à vapeur *Belgium*, amarré au débarcadère, tomba à l'eau et disparut sous le navire ; Vigne et Molein, en voyant le danger auquel ce marin était exposé, se jetèrent dans la bassin et parvinrent à le sauver.

Vertaling: Een matroos die zich op 8 mei 1863 aan boord wilde begeven van de stoomboot "Belgium" afgemeerd aan de steiger, viel in het water en verdween onder het schip. Vigne en Molein, het gevaar ziende waaraan deze matroos blootgesteld was, wierpen zich in het dok en slaagden er in hem te redden.

153 MB. annexe au n° 268 du 24 sep 1864-page 18-AR. 15 sep 1864.

Vynck Pierre, pêcheur, Ostende, **AG**. Ostende :

Un enfant était tombé, le 11 juin 1863, dans l'eau au quai des Pêcheurs : Vynck s'y jette tout habillé et parvient, en exposant ses jours, à le sauver.

Vertaling : Een kind was op 11 juni 1863 in het water gevallen aan de visserskaai. Gans gekleed werpt Vynck zich te water en slaagt er in, op gevaar van zijn leven, hem te redden.

154 MB. annexe au n° 268 du 24 sep 1864-page 18-AR. 15 sep 1864.

Sorel Pierre, maître charpentier à bord du vapeur de l'Etat *Topaze*, Ostende, **Or**. Ostende :

Sorel, qui a déjà obtenu deux médailles de vermeil pour actes de dévouement, s'est de nouveau signalé par son courage en se jetant dans le premier bassin du Commerce de cette ville pour sauver un garçon de treize ans, qui y était tombé, le 7 juillet 1863.

Vertaling : Sorel die reeds twee medailles in verguld zilver ontving voor daden van toewijding, heeft zich opnieuw onderscheiden door zijn moed door zich in het eerste handelsdok van deze stad te werpen om een jongen van 13 jaar, die er in gevallen was op 7 juli 1863, te redden.

155 MB. annexe au n° 268 du 24 sep 1864-page 19-AR. 15 sep 1864.

De Meyne Pierre, marin, Ostende, **AG**. Ostende :

Fait identique arrivé le 22 juillet 1863 dans le même bassin.

Vertaling : Identiek feit gebeurd op 22 juli 1863 in hetzelfde dok.

164 MB. annexe au n° 268 du 24 sep 1864-page 19-AR. 15 sep 1864.

Joncheere Joseph, surveillant de travaux, Ostende, **AG**. Ostende :

Il a sauvé, en exposant ses jours, le nommé De Keyser, âgé de 18 ans, qui s'était jeté, le 4 janvier 1864, dans le fossé extérieur des fortifications de cette ville.

Vertaling : Hij redde, met inzet van zijn leven, een zekere De Keyser, 18 jaar oud, die zich op 4 januari 1864, in de buitengracht van de versterkingen van deze stad geworpen had.

177 MB. annexe au n° 267 du 24 sep 1864-page 21-AR. 15 sep 1864.

Panesi Joseph, constructeur de navires, Ostende, **Or**. Ostende :

Un matelot qui se trouvait à bord d'une chaloupe de pêche amarrée dans le premier bassin, était tombé, le 21 novembre 1863, à l'eau et y aurait infailliblement péri sans le courage de Panesi, qui n'a pas hésité à se jeter tout habillé dans le bassin pour le sauver.

Panesi a déjà obtenu une médaille de vermeil et deux médailles d'or pour d'autres actes de dévouement.

Panesi s'est d'autant plus exposé dans cette circonstance, qu'il ne sait pas nager.

Vertaling : Een matroos die zich aan boord van een visserssloep bevond afgemeerd in het eerste dok, was op 21 november 1863, in het water gevallen. Hij zou er ongetwijfeld omgekomen zijn zonder de moed van Panesi die niet heeft geaarzeld om zich gans gekleed in het dok te werpen om hem te redden.

Panesi heeft reeds een medaille in verguld zilver en twee gouden medailles voor andere daden van toewijding ontvangen.

Panesi heeft zich bij deze gelegenheid des te meer in gevaar gebracht gezien hij niet kan zwemmen.

178 MB. annexe au n° 268 du 24 sep 1864-page 21-AR. 15 sep 1864.

Mollemans Louis, pêcheur, Ostende, **AG**.

Lodrigo Edouard, pêcheur, Ostende, **AG**. Ostende :

Un enfant s'étant aventuré, le 11 février 1864, sur la glace, près du quai des bateaux à vapeur, tombe à l'eau ; il serait devenu victime de son imprudence, sans le dévouement de Mollemans et de Lodrigo, qui n'ont pas hésité à s'élancer à son secours et sont parvenus, à le ramener sain et sauf sur le rivage.

Vertaling: Een kind dat zich op 11 februari 1864 op het ijs waagde bij de kaai van de stoomboten, valt in het water. Hij zou slachtoffer van zijn onvoorzichtigheid geworden zijn zonder de toewijding van Mollemans en Lodrigo die niet aarzelden hem ter hulp te snellen en er in slaagden hem gezond en wel aan wal te brengen.

1865

127 MB. annexe au n° 269 du 26 sep 1865-page 18-AR. 15 sep 1865.

Bekaert Pierre, baigneur, Ostende, AG.

Corveleyn Louis, baigneur, Ostende, AG.

Dekeyser Jean, baigneur, Ostende, AG. Ostende :

Un baigneur s'étant trop avancé dans la mer, était entraîné par le courant, le 31 juillet 1864, vers la haute mer, et aurait infailliblement péri sans le dévouement de Bekaert, de Corveleyn et de Dekeyser, qui sont parvenus à le ramener sain et sauf sur la plage.

Vertaling: Een bader die zich, op 31 juli 1864, te ver in zee waagde, werd meegesleurd door de stroming naar de open zee. Hij zou ongetwijfeld omgekomen zijn zonder de toewijding van Bekaert, Corveleyn en Dekeyser, die er in slaagden hem gezond en wel op het strand te brengen.

128 MB. annexe au n° 269 du 26 sep 1865-page 18-AR. 15 sep 1865.

Van Cutsem François, baigneur, Ostende, AG.

Loncke Joseph, baigneur, Ostende, AG.

Chapel Pierre, baigneur, Ostende, AG. Ostende :

Ils ont sauvé trois personnes qui, s'étant trop avancées en mer, le 2 août 1864, avaient été entraînées par le courant et étaient sur le point de se noyer ; quoique sachant nager, ils ont exposé leur vie en accomplissant cet acte de dévouement.

Vertaling: Zij hebben drie personen gered die zich, op 2 augustus 1864, te ver in zee waagden, door de stroming werden meegesleurd en op het punt stonden te verdrinken. Niettegenstaande zij kunnen zwemmen hebben zij hun leven gewaagd bij deze daad van toewijding.

129 MB. annexe au n° 269 du 26 sep 1865-page 18-AR. 15 sep 1865.

Derouck Arnold, baigneur, Ostende, AG. Ostende :

Fait identique arrivé le 22 août 1864.

Vertaling: Identiek feit gebeurd op 22 augustus 1864.

130 MB. annexe au n° 269 du 26 sep 1865-page 18-AR. 15 sep 1865.

Fol Charles, contrôleur de l'administration des bains, Ostende, AG. Ostende :

Il a exposé sa vie, le 7 septembre 1864, en se jetant tout habillé dans la mer pour porter secours à une dame qui avait disparu sous l'eau, et qui aurait trouvé la mort sans le dévouement dont Fol a fait preuve.

Vertaling: Hij waagde zijn leven op 7 september 1864, door zich gans gekleed in zee te werpen om hulp te bieden aan een dame die onder water verdwenen was en die de dood zou gevonden hebben zonder de toewijding waarvan Fol blijk gaf.

133 MB. annexe au n° 269 du 26 sep 1865-page 18-AR. 15 sep 1865.

Van Schoote Dominique, capitaine commandant le brick belge *Victor*, Ostende, Or. En mer :

Il se trouvait, le 30 décembre 1863, en mer, lorsqu'il aperçut à l'O-S-O., le brick anglais *Samuel*, battant pavillon de détresse à la corne d'artimon et portant un guidon en tête du grand-mât ; il fit hisser immédiatement le pavillon belge, s'empessa de mettre son canot à la mer et parvint après beaucoup d'efforts à recueillir à son bord l'équipage de ce navire : Van Schoote fit prodiguer aux naufragés tous les soins que réclamait leur triste position et les débarqua à Waterford, trois jours après ce sinistre.

Vertaling: Hij bevond zich op 30 december 1863 op zee wanneer hij W-Z-W de Engelse brick "Samuel", die het noodpaviljoen aan de gaffel van de achtermast en een vlaggetje op kop van de grote mast voerde, opmerkte. Hij laat onmiddellijk de Belgische vlag hijsen, haast zich zijn sloep uit te zetten en slaagde er na veel inspanningen in de bemanning van het schip aan boord te nemen. Van Schoote gaf de drenkelingen alle zorgen die hun trieste toestand vereiste en ontscheepte ze, drie dagen na deze ramp, te Waterford.

146 MB. annexe au n° 269 du 26 sep 1865-page 19-AR. 15 sep 1865.

Goormagtig Pierre, matelot de 1er classe à bord d'une malle-poste de l'Etat, Ostende, Vermeil. Ostende:

Goormagtig, qui a déjà obtenu, en 1853 et en 1860, deux médailles en argent pour actes de dévouement, vient de se signaler de nouveau dans les circonstances suivantes.

Une jeune fille traversant, le 9 novembre 1864, la passerelle de l'écluse d'entrée des bassins, fait un faux pas, tombe dans l'eau à un endroit où celle-ci était très-profonde, et disparaît : Goormagtig accourt sur les lieux, se jette immédiatement dans le bassin, plonge à plusieurs reprises et a le bonheur de ramener la jeune fille sur le rivage.

Un pêcheur était tombé, le 31 janvier 1865, du quai dans l'avant-port d'Ostende, au moment où la marée était basse ; dans sa chute il s'était fait une blessure assez grave à la tête : Goormagtig saute du quai, parvient à dégager de la vase le pêcheur évanoui et le sauve.

Vertaling: Goormagtig, die reeds in 1853 en 1860, twee zilveren medailles kreeg voor daden van toewijding, heeft zich opnieuw onderscheiden in volgende omstandigheden.

Een jong meisje dat op 9 november 1864 de sluis aan de ingang van het dok oversteekt, struikelt en valt in het water op een plaats waar het erg diep is en verdwijnt. Goormagtig snelt toe, werpt zich onmiddellijk in het dok, duikt verschillende keren en is zo gelukkig het meisje aan wal te kunnen brengen.

Een visser was, bij laag water, op 31 januari 1865, van de kaai van de Oostendse voorhaven gevallen. Bij zijn val kwetst hij zich nogal erg aan het hoofd. Goormagtig springt van de kaai en slaagt er in de bewusteloze visser uit het slib te halen en hem te redden.

156 MB. annexe au n° 269 du 26 sep 1865-page 21-AR. 15 sep 1865.

Lambrechts Denis, ouvrier tonnelier, Ostende, AG. Ostende:

Il, a exposé ses jours pour sauver un enfant qui se noyait, le 7 août 1864, dans la fossé des fortifications, près du quai des bateaux à vapeur.

Vertaling: Hij waagde zijn leven om een kind te redden dat, op 7 augustus 1864, verdronk in de vestinggracht, nabij de kaai van de stoomboten.

157 MB. annexe au n° 269 du 26 sep 1865-page 21-AR. 15 sep 1865.

Asaert Julien, pêcheur, Ostende, AG. Ostende :

Un pêcheur en voulant se rendre, le 29 janvier 1865, de sa chaloupe sur le quai, était tombé à l'eau et allait périr : Asaert saute à l'eau entre plusieurs chaloupes et parvient, après beaucoup de fatigues, à le ramener sur le bord.

Vertaling : Een visser die, op 29 januari 1865, zich van zijn sloep op de kaai wilde begeven, was in het water gevallen en zou omkomen. Asaert springt tussen verschillende sloepen in het water en slaagt er in, na veel vermoeiende inspanningen, om hem aan de wal te brengen.

158 MB. annexe au n° 269 du 26 sep 1865-page 21-AR. 15 sep 1865.

Vanhee Edouard, canotier, Ostende, AG. Ostende :

Fait identique arrivé, le 30 mars 1865, au quai des Pêcheurs.

Vertaling : Identiek feit gebeurd op 30 maart 1865 aan de visserskaai.

185 MB. annexe au n° 269 du 26 sep 1865-page 25-AR. 15 sep 1865.

Vanhove Jean, sous-chef d'escouade du corps des pompiers, Ostende, Vermeil.

Van Yper Léopold, sous-chef d'escouade du corps des pompiers, Ostende, Vermeil.

Hoedts Pierre, sous-chef d'escouade du corps des pompiers, Ostende, Vermeil.

Willems Jean, sous-chef d'escouade du corps des pompiers, Ostende, Vermeil.

Van Outryve Ferdinand, sous-chef d'escouade du corps des pompiers, Ostende, Vermeil.
Ostende :

Un immense incendie s'était déclaré, le 26 mars 1865, dans l'arsenal militaire d'Ostende : les autorités civile et militaire avaient pris les dispositions les plus promptes pour l'éteindre, mais à peine les pompes avaient-elles été mises en position, qu'on reconnut l'impossibilité de se rendre maître du feu. On chercha dès lors à le circonscire autant que possible.

Grâce au courage et au dévouement des pompiers, des militaires et des habitants, on a pu réussir à préserver les habitations voisines qui étaient fortement menacées. On cite comme s'étant beaucoup distingués dans cette occasion, les nommés Vanhove, Van Yper, Hoedts, Willems et Van Outryve, qui se sont constamment exposés aux plus grands dangers pour combattre le progrès des flammes.

Vertaling : Een enorme brand ontstond op 26 maart 1865 in het militair arsenaal te Oostende. De burgerlijke en militaire overheid hadden prompt de nodige maatregelen genomen om hem te bestrijden, maar nauwelijks waren de pompen in stelling gebracht of men erkende de onmogelijkheid om het vuur meester te worden. Men probeerde vanaf dan om het zo goed mogelijk te omschrijven.

Dank zij de moed en de toewijding van de pompiers, de militairen en de bewoners kon men de fel bedreigde naburige woningen vrijwaren. Men citeert, als diegene die zich bij deze gelegenheid erg onderscheiden hebben, de genaamde Vanhove, Van Yper, Hoedts, Willems en Van Outryve, die zich voortdurend blootgesteld hebben aan de grootste gevaren om de uitbreiding van de vlammen te bestrijden.

186 MB. annexe au n° 269 du 26 sep 1865-page 25-AR. 15 sep 1865.

Vanhercke Pierre, commandant le corps des pompiers, Ostende, Or.

Vandenbogaerde Pierre, capitaine-commandant, temporairement du génie, Ostende, Or.

Vilain Louis, capitaine-commandant dans le 4e régiment d'artillerie, Ostende, Or.

Claeys Jean-Baptiste, conducteur d'artillerie, Ostende, Vermeil.

Biard Adolphe, canonnier de Ire classe, Ostende, Vermeil.

Vigne Albert, pompier, Ostende, Vermeil.

Tilkens Albert, conducteur d'artillerie, Ostende, Vermeil.

Neetens Louis, canonnier de 2e classe au 4e régiment d'artillerie, Ostende, Vermeil.

Paelmen Henri, idem, Ostende, Vermeil.

Ciriez François, idem, Ostende, Vermeil.

Marechal Aimé, idem, Ostende, Vermeil.

George Charles, idem, Ostende, Vermeil.

Nicolaes Jean, idem, Ostende, Vermeil.

Goor Jean-Baptiste, idem, Ostende, Vermeil.

Vanderputten Jean-Baptiste, brigadier portier d'artillerie, Ostende, Vermeil. Ostende :

Le surlendemain de cet incendie une fumée très-compacte sortait des cours voûtées d'un bâtiment qui contenait du soufre, du salpêtre, du goudron, etc. ; quoiqu'il fût impossible de voir le foyer de l'incendie, le chef du corps des pompiers Vanhercke, le capitaine du génie Vandenbogaerde, et le capitaine-commandant d'artillerie Vilain sont entrés immédiatement dans la cave ; à leur appel sont arrivés le conducteur d'artillerie Claeys, l'artilleur Biard et le pompier Vigne ; le conducteur Tiens, le brigadier-portier Vanderputten et les canonniers Neetens, Paelman, Ciriez, Marechal, George, Nicolaes et Goor. Les mesures intelligentes qui ont été prises et le courageux concours qu'y ont prêté les personnes ci-dessus désignées, ont prévenu les désastres que l'on craignait ; car, sans leur dévouement, toutes ces matières inflammables seraient devenus la proie des flammes et l'incendie pouvait être suivi d'une explosion.

Vertaling : De tweede dag na deze brand ontsnapte een dichte rook uit de overwelfde binnenplaats van een gebouw dat sulfer, salpeter, teer, enz. bevatte. Niettegenstaande het onmogelijk was de haard van de brand te zien, zijn de commandant van de pompiers Vanhercke, kapitein van de genie Vandenbogaerde en de kapitein-commandant van de artillerie Vilain onmiddellijk binnen gegaan in de kelder. Op hun oproep kwamen opzichter der artillerie Claeys, de artillerist Biard en de pompier Vigne, opzichter Tiens, brigadier-portier Vanderputten et de kanonniers Neetens, Paelman, Citiez, Marechal, George, Nicolaes en Goor, aan. De verstandige maatregelen die genomen werden en de moedige deelname van de hiervoor geciteerde personen hebben de rampen waarvoor men gevreesd had kunnen voorkomen. Zonder hun toewijding zouden al deze ontvlambare materialen de prooi geworden zijn van de vlammen en zou de brand gevolgd kunnen worden zijn door een explosie.

Ad perpetuam rei memoriam

Met dank aan de heer Eric Dufosse.

EX LIBRIS: DE WERELDBOL

door Ivan VAN HYFTE

Reizen was in de 19^e eeuw een druk beoefende activiteit, althans voor geleerden, literatoren en avonturiers. Getuige daarvan zijn de vele reisverhalen die overal op het oude continent opduiken.

Zo haalt N. HOSTYN in De Plate 1986 pp. 52 en 88 dagboekpassages aan van de Engelsman R. SOUTHEY (1774-1843) die, zoals zovelen op zijn reis ook Oostende aandeed. Die "journals" zijn lezenswaard omdat ze vaak markante getuigenissen brengen over het reilen en zeilen in onze stad.

Onlangs vond ik in een antiquariaat een zevendelig, encyclopedisch werk van dr. W. HARNISCH, F. HEINZELMANN en anderen. Alle delen zijn met fraai gekleurde platen opgesmukt en werden vertaald door de Nederlander J.B. RIETSTAP (1828-1891) onder de titel "De Wereldbol. De jongste zee- en landreizen". In het 2de deel op pag. 310 staat de beschrijving die onze belangstelling wekte.

"...Aan het uiterste einde van Vlaanderen ligt de aangename zeestad Ostende met haar slanken vuurtoren, hare gevaarlijke haven, hare witte vestingmuren en hare talrijke visschersbooten. Het grootste gedeelte des jaars is Ostende in de nevelen gehuld, die uit de zee opstijgen; maar nauwelijks begint de zomerzon hare stralen uit te werpen, of er komt leven en beweging, want dan stroomen de badgasten uit verschillende oorden aan, vooral uit Duitsland. Rijtuigen en stoomboten ijlen naar de haven. Vreemde gezichten, vreemde talen, vreemde drachten worden plotseling op de straten en pleinen waargenomen, de huizen en publieke plaatsen zijn vol van gasten die van verre komen, en het Vlaamsch vervangen door het Engelsch, Duitsch en Fransch.

De voornaamste verzamelplaats der vreemdelingen te Ostende is de dijk of dam aan de zee, die uit reusachtige steenblokken bestaat en 1500 schreven lang is. Hier bevinden zich de café's-restaurants en andere dergelijke inrichtingen. Op alle uren van den dag is het hier levendig, doch vooral des avonds tussen 6 en 8 uur, wanneer het er van wandelaars wemelt, die komen om de versche lucht te genieten of het altijd wisselende spel der golven te beschouwen. Bijna elke avond in den zomer kan men het lichten der zee waarnemen, hetgeen door lichtgevende diertjes wordt te weeggebracht, die zoo klein zijn, dat men ze slechts door het mikroscoop kan zien. Het lichten is het sterkst op donkere avonden bij onweerslucht en het is een wonderschoon schouwspel als de sluizen der haven geopend worden en de glinsterende baren dan naar de zee rollen. Als men een handvol zeewater of nat zand in de lucht werpt, spat het in duizendtallen vonken uit elkaar.

Hoe belangrijk Ostende als zeebadplaats is, blijkt uit de omstandigheid, dat er in het badseizoen gemiddeld 15.000 vreemdelingen komen, terwijl de eigenlijke bevolking der stad slechts 17.000 inwoners beloopt. De Engelschen maken niet veel gebruik van Oostende en daardoor is het verblijf er dan ook minder kostbaar dan op vele andere badplaatsen..."

* * *

Het werk moet ná 1860 en vóór 1870 geschreven zijn. Op dezelfde pagina vermelden de auteurs dat in Damme, in 1860 een standbeeld van Jacob van Maerlant is opgericht. Anderzijds is men pas na 1865 begonnen met de ontmanteling van de vestingen. Ook merkwaardig zijn de vermeldingen over witte vestingmuren, gevaarlijke haven, de nevelslierten of de ongewone typering van de "Engelschen".

Wat het lichten van de zee betreft, refereer ik graag naar de publicatie van onze eigen dr. Louis VERHAEGHE (1811-1870), "Recherches sur la cause de la phosphorescence de la mer dans les

parages d'Ostende" (33p.-1846) waar hij het desbetreffend heeft over de werking van de in zee aanwezige fosforescerende dieren en planten.

Met dank aan dhr. P. THOMAS/Brugge

Les Dames du Sacré Coeur

In het begin van de twintigste eeuw brak er in Frankrijk een 'schoolstrijd' uit: de regering Waldeck-Rousseau had een wet door het parlement laten aannemen waarbij het voortbestaan van kloosters afhankelijk werd gemaakt van een goedkeuring door de overheid.

De regering-Combes trad in 1902 op tegen alle kloosters die de goedkeuring niet hadden verkregen en in de zomer van 1904 werd een wet goedgekeurd die het onderwijs uit de handen van de religieuzen nam. Eén van de gevolgen van deze reeks maatregelen was dat vele congregaties zich in het buitenland, o.a. in België vestigden. De meeste keerden na verloop van tijd naar Frankrijk terug; een aantal andere bleven in het land waar ze gastvrijheid hadden verkregen.

Wat geweten is over de Franse kloosterlingen die naar het Bisdom Brugge kwamen, is onderzocht door Koen Rotsaert, die er in de loop van de voorbije jaren enkele interessante artikelen over schreef in "Biekorf". Zo weten we dat ruim 100 congregaties zich hier met toestemming van de bisschop van Brugge kwamen vestigen. De meeste kwamen in eerder kleine lokaliteiten terecht.

De 'Dames du Sacré Coeur' verkregen op 16 februari 1903 toestemming om zich in Oostende te vestigen. Wie kent meer over deze congregatie tijdens haar verblijf in Oostende?

Alle tips zijn welkom bij Luc François (Luc.François@UGent.be)

LIDGELD 2009

Het lidgeld voor het lidmaatschap bij de Koninklijke Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate is voor 2009 vastgesteld als volgt:

Aangesloten lid	€ 11
Steunend lid	€ 15
Beschermend lid: vanaf	€ 25

Mogen wij vragen gebruik te maken van het hierbijgevoegd stortingsbulletin.

Simone MAES
Penningmeester

“Oostendse Schotten “ duiken op: onverwachte epiloog bij een verrassende vervolgserie

door Roger JANSOONE

Inleiding

Interactie tussen auteur en lezers hebben wij in “De Plate” steeds willen aanmoedigen, want tenslotte gaat het om interne communicatie tussen de leden en dat is voor iedere vereniging uiteraard zeer belangrijk. In werkelijkheid lukt dat niet altijd zo goed, omdat leden van verenigingen niet zo vlug naar de pen grijpen of naar de telefoon of hun PC. Wel kunnen wij af en toe, na de maandelijkse spreekbeurt in ons conferentielokaal, interessante reacties en getuigenissen opvangen tijdens het nakaarten (of “naspoelen”) in onze “estaminet”.

Hierin speelt niet zozeer het historisch of heemkundig relaas als dusdanig een overwegende rol maar veeleer herkenbaarheid en zelfidentificatie. Of, met andere woorden, respons komt doorgaans naar boven wanneer het gaat om vrij recente gebeurtenissen of toestanden, waarbij de persoonlijke betrokkenheid van nog in leven zijnde personen van doorslaggevend belang is. De historicus of heemkundige mag daarom niet te lang wachten om dergelijke studies aan te vatten. De tijd dringt ... want dit bronnenmateriaal (ooggetuigen, nabestaanden, foto's, documenten) verdwijnt mettertijd en onherroepelijk. Dat is zeer duidelijk het geval wat betreft de Eerste Wereldoorlog : directe getuigen zijn allen overleden,... en hun nabestaanden hebben intussen ook reeds een hoge leeftijd bereikt. Probleem hierbij is het cruciaal feit dat bij vrijwel ieder overlijden waardevol bronnenmateriaal fataal verdwijnt in de richting van het containerpark of de vuilniszak. Dat kan nogal “cru” klinken, maar het is de pijnlijke realiteit waarmee wij bijna dagelijks worden geconfronteerd ...

Het is daarom bijzonder verheugend wanneer wij soms een of andere waardevolle respons of reactie krijgen. Dit was nu duidelijk het geval met de vervolgserie “Lotgevallen van een Oostendse “refugee” in Groot-Brittannië tijdens de Eerste Wereldoorlog”. In die titel stond niet vermeld “in Engeland” (wat normaliter mocht verwacht worden) maar wel degelijk “in Groot-Brittannië” omdat die lotgevallen zich grotendeels afspelen niet in Engeland doch in Schotland (meer bepaald in en om Glasgow).

Een uitzonderlijk civiel oorlogsdagboek

Dit was een eerste onverwachte vaststelling in deze historische vervolgserie, gebaseerd op het oorlogsdagboek van een Oostendenaar (Joseph Noote) die in 1914 gevlucht was naar Frankrijk en vervolgens naar Engeland, samen met de Oostendse reder Jan Borrey en diens gezin. Tussen haakjes: dit “civiel” oorlogsdagboek blijkt enig te zijn in zijn genre en is als dusdanig reeds een uniek historisch document dat allicht terecht een plaats verdient in het Oostends Historisch Museum (en dus niet ergens in een archief). Militaire dagboeken zijn vrij talrijk maar civiele oorlogsdagboeken (dan nog van een vluchteling) zijn uiterst zeldzaam. Wat dit oorlogsdagboek dubbel uitzonderlijk maakt, is niet alleen zijn zeldzaamheid maar ook het feit dat het hier gaat om het dagelijks leven aan het “thuisfront” in een vreemd land, waar gaandeweg een nieuw “thuis” (een “Home sweet home”) werd opgebouwd (dat voor sommigen na de oorlog zelfs een definitief thuis geworden is). Ik heb overigens sterk de indruk (en men hoeft daarom geen psycholoog te zijn) dat dit strikt persoonlijk dagboek geboren en getogen is uit eenzaamheid, vereenzaming en gedwongen afzondering (zoals ook het wereldberoemde dagboek van Anne Frank) en dat dit voor deze van vrouw en kinderen weggerukte man (met een blijkbaar introverte ingesteldheid) een middel moet geweest zijn om ergens een vorm van communicatie te vinden met zijn omgeving en enigszins ook nog met zijn in België achtergebleven gezin. Of met andere woorden: indien hij nu eens wél met vrouw en kinderen zou weggevlucht zijn, dan zou dit oorlogsdagboek wellicht nooit ontstaan zijn.

Het is nu eenmaal een feit dat toen (en nu ook nog) de mensen niet vlug ertoe geneigd waren om het relaas van hun dagelijkse belevenissen aan het papier toe te vertrouwen, ook al gaat het om (in hun leven) uitzonderlijke gebeurtenissen.

Zoals zo vaak het geval is, kwam dit dagboek eerder toevallig terecht bij "De Plate", ... en alzo - gelukkig maar! - niet in de klassieke "vergeet- en sterfput". De ontdekking van dit uniek dagboek was op zichzelf zo verbazingwekkend dat eerst zorgvuldig de authenticiteit ervan werd nagegaan ... om eventueel niet dezelfde weg op te gaan als destijds het Duitse weekblad "Stern" met het plots opgedoken "oorlogsdagboek van Adolf Hitler" ... dat achteraf "nep" bleek te zijn.

"Oostendse Schotten" in en om Glasgow

Toen bleek dat dit dagboek stellig mocht beschouwd worden als zijnde echt en authentiek, kon op basis hiervan een bijzonder leerzame en interessante zwerftocht worden ondernomen, samen met Joseph Noote en het gezin Borrey, doorheen het Groot-Britannië van de Eerste Wereldoorlog. Hierbij konden de klassieke en reeds gekende vaststellingen worden opgetekend, zoals het onthaal van de vluchtelingen (minder goed tot bar slecht in Frankrijk, en zeer goed tot voortreffelijk in Engeland). Maar dit oorlogsdagboek had voor ons ook wel enkele minder bekende en zelfs totaal onbekende vaststellingen in petto. En, zoals gezegd, een eerste onverwachte vaststelling was de tot dusver (bij historici) niet of nauwelijks bekende inwijking ("resettlement") van Oostendse (en andere Belgische) vluchtelingen in Schotland tijdens W.O.I, en meer bepaald in en om Glasgow. Ik zeg hier wel "bij historici", want bij de betrokkenen zelf (en hun nabestaanden) was dit uiteraard een bekend gegeven, maar bij hun terugkeer in eigen land hebben zij hierover blijkbaar niet zo veel verteld (en in elk geval niets gepubliceerd). Wel leek het erop dat de destijds zeer bekende folkloren- en carnavalgroep "De Oostendse Schotten" zijn "roots" zou gehad hebben in die periode, doch dit blijkt niet het geval te zijn, althans toch niet rechtstreeks. Deze groep werd immers pas in 1949 opgericht, namelijk door de gebroeders Loncke en - wat toch wel merkwaardig is - dit werd gefinancierd met een prijs van de voetbalpronostiek "Littlewoods"! (het is natuurlijk niet uitgesloten dat de vorige generatie Loncke wél verbleven heeft in Schotland, en voor het overige zal de ruime respons die dit initiatief in 1949 gekregen heeft, wel enigszins iets te maken hebben met die Schotse "roots" in menig Oostends gezin).

Interessant is ook de vaststelling dat de Britten (in tegenstelling tot de Fransen) al dadelijk een duidelijk en concreet beleid hadden ten aanzien van de "Belgian refugees", en vandaar dan ook de vlotte en voortreffelijke organisatie van het onthaal van de vluchtelingen. Dit beleid was niet volledig ingegeven door wat men nu een "humanitaire actie" zou noemen. De Britse regering en legerleiding (bijzonder ervaren qua oorlogvoering op alle continenten) maakten - zelfs in de algemene euforie van 1914 - zich blijkbaar weinig illusies omtrent de duur en de omvang van deze nieuwe oorlog. Precies daarom hadden zij zich niet echt laten meesleuren in dit conflict maar was dit enkel gebeurd na lang aarzelen en enkel als garant van de Belgische neutraliteit (indien Duitsland geen "vrije doortocht" door België zou geëist hebben, dan zou de Britse regering zich hierin waarschijnlijk niet hebben gemengd). In ieder geval ging men ervan uit dat alle hulp en medewerking welkom zou zijn (ook vanwege "foreigners") ten bate van de Britse "war effort". Merkwaardig (maar eigenlijk niet verrassend) is het feit dat inzake de inschakeling van de "refugees" al dadelijk een onderscheid werd gemaakt tussen vissers en niet-vissers: de vissers (met hun vissersvaartuig) zouden moeten helpen instaan voor de Britse voedselvoorziening (in oorlogstijd zeer precair voor een voedsel-importerend land!) terwijl de niet-vissers werden tewerkgesteld in andere vitale sectoren, zoals de scheepsbouw.

Wat dit oorlogsdagboek vooreerst zo uniek maakt, is de gedetailleerde beschrijving van het dagelijks leven en werk op de gigantische scheepswerven van Glasgow. De "battle of Britain" werd toen immers grotendeels gestreden in de Britse scheepsbouw (geconcentreerd in Glasgow) voor de

ononderbroken toelevering van nieuwe scheepscapaciteit voor de Britse transport- en handelsvloot en voor de Royal Navy (beiden hard en continu aangeslagen door de Duitse onbeperkte duikbotenoorlog). In dat verband komt een tot dusver zorgvuldig bewaard Brits oorlogsgeheim aan het licht, namelijk (in volle oorlogstijd!) algemene, bitsige en vrij langdurige stakingen in de scheepsbouw. De Britse oorlogspropaganda en censuur maakten toen van dit intern arbeidsconflict (steeds terugkomend en van grote omvang) een absoluut "taboe" ... maar tot vandaag wil men blijkbaar de mythe in stand houden van het Britse volk dat als één man eendrachtig en vastberaden zich doorheen die "Great War" geworsteld heeft, wat natuurlijk in werkelijkheid wel niet altijd mogelijk zal geweest zijn.

Een onverwachte Borrey-getuigenis

Bij het onderzoek naar de authenticiteit van dit oorlogsdagboek werd nagegaan wat er na de oorlog verder gebeurd is met Joseph Noote en zijn toen in België achtergebleven vrouw en kinderen, doch dit heeft niets opgeleverd. Van Jan Borrey was bekend dat hij een groot gezin had, maar zijn kinderen waren geboren vóór 1914 en zij waren intussen allicht allen overleden. Wat ons niet bekend was, is het feit dat in het gezin Borrey na de oorlog nog een dochter geboren werd, met name Rachel Borrey. Deze dame (lid van "De Plate") nam met ons telefonisch contact op en wist ons hierbij te melden dat zij in het bezit is van een foto, genomen in 1914 in Devon, van het gezin Borrey kort na hun aankomst in Engeland. Wat die foto, in het kader van genoemde vervolgserie, zo bijzonder boeiend maakt, is een persoon die eveneens voorkomt op deze foto doch die niet tot het gezin Borrey behoort, namelijk niemand minder dan Joseph Noote! ... wat uiteraard het ontgensprekelijk en afdoend bewijs levert van de authenticiteit van dit oorlogsdagboek.

De foto (hierbij afgebeeld) laat een gezin Borrey zien dat, samen met Joseph Noote (uiterst rechts op de foto), het blijkbaar zeer goed stelt in Engeland. Ze zien er goed gevoed en goed gekleed uit (na een nochtans moeilijke tijd in Frankrijk), wat nogmaals onderstreept dat het Brits onthaal van de vluchtelingen zeer goed georganiseerd was. Achter hen hangt de Belgische driekleur, en fier ernaast staat zoon Gustave (vermeld in het dagboek) die later op 13 mei 1918 zou opgeroepen worden voor zijn dienstplicht in het Belgisch leger (want tot in het verre Schotland reikte de arm van de Belgische regering in Le Havre). Op de keerzijde van de foto (hierbij eveneens afgebeeld) staan plaats en datum vermeld. Van de zes kinderen (vier zonen en twee dochters) die toen in Engeland verbleven, is er thans nog slechts één in leven, namelijk Raymond Borrey.

Nog een andere getuigenis

Volledig los van deze getuigenis kregen wij anderzijds een reactie van Mevr. Victoire Ponjaert, lid van "De Plate", en dit via een ingezonden brief (gepubliceerd in "De Plate" van april 2008) waarbij zij het volgende mededeelt:

"Bovenvermeld artikel eindigt met "Over de inwijking en inburgering in Schotland was tot dusver weinig of niets bekend". Ik kan de lezers daarop mededelen dat ook mijn grootouders met hun zes kinderen in 1914 (?) in Glasgow terechtkwamen. Deze familie was samengesteld uit Frans Lauwereins (1878-1954), Valérie Bauts (1878-1926), Frans Lauwereins (1898-1970), Pierre Lauwereins (1900-1974), Esther Lauwereins (1901-1934), Victoire Lauwereins (1905-1983), Valerie Lauwereins (1907-1967) en Marie-Louise Lauwereins (1909-1994). Veel bijzonderheden heb ik niet, enkel wat mijn moeder daarover verteld heeft en zij was toen nog maar 9 jaar. Mijn grootvader was visser maar op het ogenblik dat de oorlog uitbrak werkonbekwaam tengevolge van een open beenwonde. Zoals de meeste Oostendse vissers trok hij met een boot naar Engeland, vergezeld van vrouw en kinderen. Zij werden daar goed ontvangen, kregen kost en slaapgelegenheid. Op een bepaald moment zaten ze te eten in een grote zaal toen er gevraagd werd of er families met veel kinderen naar Schotland wilden vertrekken. Vermits mijn grootvader niet

naar zee kon, tengevolge van zijn wonde, heeft hij zijn naam opgegeven . De familie werd op de trein gezet en afgehaald in Glasgow. Samen met nog een gezin uit Zemst werden ze naar een groot gebouw gebracht. Op de bovenste verdieping van het gebouw (de zolder) waren 2 appartementjes gemaakt. Dat groot gebouw was het slachthuis van Glasgow.

Mijn grootouders en hun kinderen hebben daar heel de rest van de oorlog doorgebracht en de werklieden van het slachthuis stonden elke week een deeltje van hun loon af om die twee families te onderhouden. De twee oudste zonen (mijn ooms) die toen respectievelijk 16 en 14 jaar waren, konden in het slachthuis werken. De vier dochters (12, 9, 7 en 5 jaar) gingen naar school bij Belgische nonnetjes die daar ook terecht gekomen waren en een meisjesschool hadden opgestart. Toen mijn oudste oom 17 of 18 jaar werd, moest hij naar het leger. Hij werd ingezet bij het Belgisch leger in West-Vlaanderen, waar hij in 1918 het grote offensief heeft meegemaakt. Mijn moeder was altijd vol lof over het verblijf in Glasgow: hoe goed ze het hadden en hoe vriendelijk iedereen was.

Ik weet dat er ook een neef van mijn grootvader (Prosper Laneres, een wees) naar Glasgow gegaan is. Hij was ook visser en is daar in een fabriek of op de scheepswerven gaan werken. Hij is er getrouwd met een Ierse, die daar ook werk gezocht had, en is steeds in Glasgow blijven wonen. Na de oorlog 1940-1945 is hij een paar keren bij ons thuis komen logeren om mijn grootvader en de rest van zijn familie terug te zien."

Nog verdere reacties

Het oorlogsdagboek van Joseph Noote blijkt in Oostende nog meer reacties op te roepen, zoals deze van Mevr. Nieuwenhuysse-Vanderwal, die insgelijks een afstammeling is van Oostendenaars die tijdens W.O.I verbleven in Glasgow (zij is de kleindochter van Frederic Vanderwal, alias "Free Wolle", destijds een zeer bekende figuur in de visserij). Zij beschikt over een aantal belangwekkende foto's die een uniek beeld geven van hun leven, werken en wonen. De foto's zijn na al die jaren wel een beetje vergeeld maar zijn toch nog scherp genoeg om te kunnen gescand worden. Wij drukken hierbij drie van die foto's af, namelijk een groepsfoto met zicht op de straat waarin haar grootouders woonden evenals een groepsfoto van de Oostendenaars in Lennox Town (een voorstad van Glasgow) en een familiefoto van een Oostends gezin aldaar (namelijk de familie Nieuwenhuysse). Ook zij heeft nog familie in Schotland, afstammelingen van Oostendenaars die na de oorlog aldaar gebleven zijn. Deze unieke foto's zijn stille getuigen van een stukje vervlogen Oostends verleden op vreemde bodem en in ongewone omstandigheden.

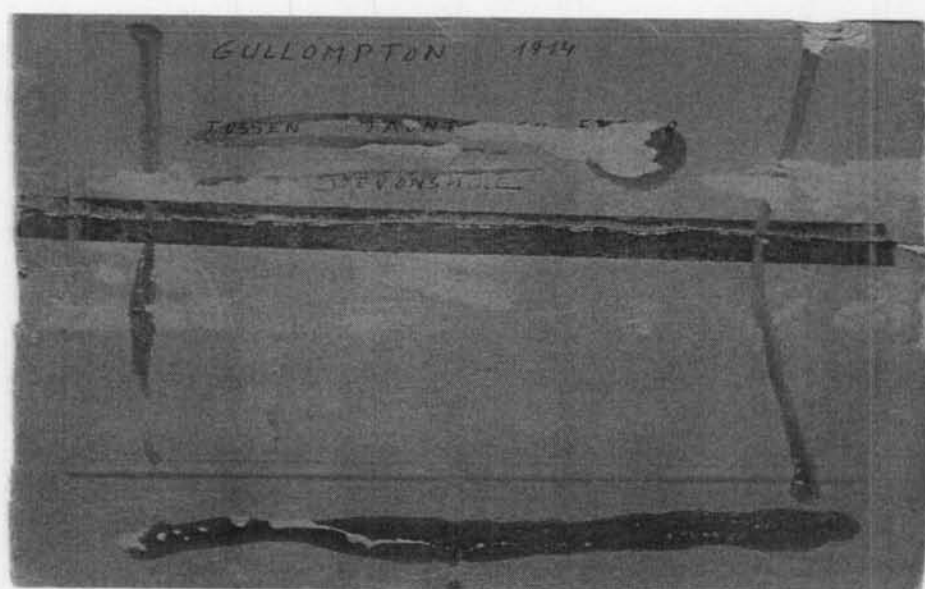
Besluit

Uit een en ander blijkt duidelijk dat tijdens W.O.I ook in Schotland, en meer bepaald in en om Glasgow, een vrij belangrijke Belgische kolonie (vooral Oostendenaars) is ontstaan, die na de oorlog gedeeltelijk aldaar is gebleven. Moest Joseph Noote terugkomen, dan zou hij ongetwijfeld stomverbaasd zijn over het feit dat zijn oorlogsdagboek nog steeds bestaat, dat het aan de basis ligt van een historische vervolgsérie in "De Plate" en dat het bovendien ingevolge diverse reacties "the untold story" van de "Oostendse Schotten" terug in beeld brengt zowel letterlijk als figuurlijk, o.m. via oude en vergeelde foto's die anders wellicht – samen met het desbetreffend verhaal – mettertijd in de vergeethoek zouden beland zijn. Of ...hoe een dubbeltje rollen kan! Met dergelijke initiatieven kan "De Plate" in historisch en heemkundig opzicht baanbrekend werk verrichten, ... nog net tijdig vooraleer het onherroepelijk te laat is!

ILLUSTRATIES :

- gezinsfoto J. Borrey 1914 + J. Noote (collectie Rachel Borrey)
- keerzijde van deze foto (idem)

- twee groepsfoto's van Oostendenaars in Lennox Town (idem)

familiefoto Oostends gezin in Glasgow

noq een groepsfoto van "Oostendse Schotten"

GEMEENTEPENNINGEN (zogenaamde betaalmunten, ook "TOKENS" genoemd) 1979 - 1983 (deel 3)

door **Roland VERSLUYS**

Zoals men kon lezen in de twee vorige bijdragen, heeft Oostende 5 zogenaamde betaalpenningen in de handel gebracht. Wat niet veel is, als men bekijkt wat men in andere gemeenten liet slaan.

Voor mij zijn al deze stukken gewoon "NEPGELD", imitatie geld, en een woord dat gebruikt wordt in de numismatiek: "PATTERN". Zo kan men dit vergelijken met: koffiemuntjes, consumptiepenningen of automaatpenningen. Ook vele landen hebben sedert de komst van de € euromuntpattern geslagen. (Bulgarije, Kreta, Denemarken, Engeland, enz.) Deze zijn, gelukkig, duurder in aankoop dan de waarde van de munt.

Toch zijn er verzamelaars van die patterns .

Ikzelf houd mij bij Oostende, Bredene en de kust. De betere van West-Vlaanderen verzamel ik ook indien de kwaliteit, alsook het ontwerp zeer goed zijn, en verantwoord.

Enkele betere:

1. DIKSMUIDE IEPER (33) "FRONTROUTE"

50 FR 1981

Uitgegeven 4 april en geldig tot 30 september 1981. Metaal: geel koper.

Diameter: 30 mm, gewicht :8,8 gram. Slagaantal: 35.000 stuks. Waarde: 80 BF:125 BF

2. DIKSMUIDE 1881 - 1981 (51) "T'MANNEKE UIT DE MANE"

100 MANNEKES 1981

Uitgegeven 8 juni en geldig tot 30 juni 1981. Metaal: geel koper.

Diameter: 30 mm, gewicht: 11,5 gram. Slagaantal: 10.000 stuks. Waarde: 150 BF, later 200 BF.

Deze penning is ook in zilver(Ag) geslagen.

3. BRUGGE "1482 MARIA VAN BOURGONDIE 1982" (180)
50 BOURGONDIER 1982

Uitgegeven 1 juni tot 5 september 1982. Metaal: geel verkoperd staal.

Diameter: 35,35 mm, gewicht: 13,2 gram. Slagaantal: 75.000 stuks. Er is een variante in het wapenschild paard; er zijn zeer weinig van die varianten geslagen. Verkocht: 75 BF.

4. JABBEKE-SNELLEGEM-STALHILLE-VARSENARE-ZERKEGEM
FLANDRIA NOSTRA "ELC WEERT HEM" (229)
100 PERMEKENAAR 1982.

Uitgegeven 27 augustus tot 30 september 1982. Metaal: alcappa. Diameter: 35,1 mm, gewicht: 16,3 gram. Slagaantal: 3000 stuks. Verkocht: 180 BF

Zeer weinig van die penningen heeft men in zilver (Ag) geslagen.

5. KOEKELARE - HEEMKRING COCLARIENSIA (281)
BEZANTEN 1983: "DE KOEKELAARSE FRANSMAN"

Uitgegeven 1 februari 1983 en geldig tot 31 maart 1983. Metaal: gepatineerd brons.

Diameter: 30,25 mm, gewicht: 12,1 gram. Slagaantal : 1500 stuks. Prijs: 100 BF.

Variante in metaal: alpacca geslagen 1000 stuks. Prijs : 100 BF.

De beschrijving van deze penningen kunt u terug vinden in de catalogussen van 1979; 1981 deel 2; 1982 deel 3; 1983 deel 4 en 1984 door C.VANDENBRUWAENE, Gent. In de titel: het nummer van de beschreven penning.

Een uitzonderlijk iconografisch document betreffende Oostende te boek en te koop

In de verzameling van de "Stedelijke Musea Oostende" bevindt zich een album waarin zo'n 52 potloodtekeningen zijn gekleefd met niet enkel Oostendse stadsgezichten en menselijke figuren maar ook veel schetsen van vervoermiddelen.

Deze schetsen werden gemaakt door Sir Ernest GEORGE (1839-1922), een Londense architect. De meeste tekeningen zijn gedateerd 1874.

Velen onder U zullen zich nog herinneren dat dhr. Norbert Hostyn, begin 2004, een boeiende voordracht gaf over Ernest George en zijn album.

Welnu, de Heemkring De Plate is van plan dit album te boek en te koop te stellen.

De begeleidende tekst is van de hand van dhr. Norbert Hostyn. Hij geeft een overzicht van het werk en het leven van Sir George, en laat ons meekijken naar een reeks boeiende documenten van een stad in volle verandering. Hij zorgt voor commentaar, geeft vergelijkingsmateriaal en sluit af met een kleine varia van figuren en wagens.

Deze publicatie bevat 44 bladzijden, werd geprint op 100gr glanzend colotech+ papier, met een kft van 160gr colotech+ papier en wordt U aangeboden aan de prijs van € 3.

Te verkrijgen aan de balie van het Oostends Historisch Museum vanaf 15 oktober. Eventuele portkosten bedragen € 2.

De Groentemarkt en gezicht in de Dwarsstraat

OPENINGSDATA MUSEUM IN 2008

- Elke zaterdag.
- Van 22 december 2007 t/m 06 januari 2008 (gesloten 25 december 2007 en 01 januari 2008).
- Van 02 februari t/m 10 februari (gesloten 05 februari).
- Van 22 maart t/m 06 april (gesloten 25 maart en 01 april).
- Van 01 mei t/m 04 mei.
- Van 14 juni t/m 14 september (gesloten elke dinsdag).
- Van 25 oktober t/m 02 november (gesloten 28 oktober).
- Van 20 december t/m 04 januari 2009 (gesloten 23, 25 en 30 december en 01 januari 2009).

Telkens van 10u tot 12u en van 14u tot 17u

Onze prijs = uw profijt
Uw kleurenfoto's manueel
afgewerkt volgens de
modernste technologie
met multi-scanner

**COCK
CAMERA
SERVICE**

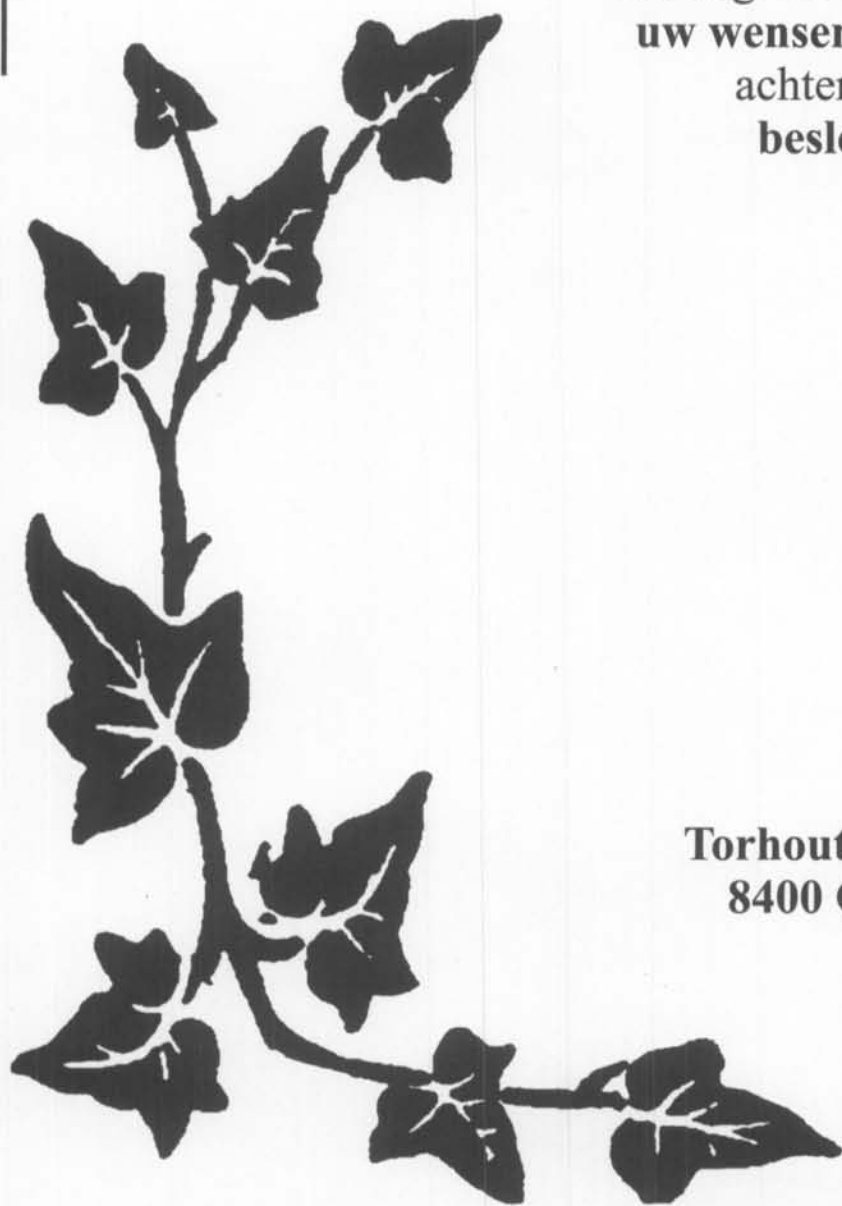
Hoek Jozef II straat en
Christinastraat - Oostende

Waar kwaliteit nog
vakmanschap is

Uitvaartverzorging - Funerarium

Jan Nuytten

Het **uitvaartkontra**kt
is de absolute **zekerheid**
dat uw begrafenis of crematie
zal uitgevoerd worden volgens
uw wensen en dat uw familie
achteraf **geen financiële**
beslommeringen heeft

Torhoutsesteenweg 88 (h)
8400 Oostende (Petit Paris)
tel. 059/80.15.53